

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Артема, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-326

«31» серпня 2015 р.

Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування

Після прийняття Верховною Радою України Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» розпочалося реальне втілення схваленої Урядом Концепції реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади з децентралізацією владних повноважень на рівень спроможних територіальних громад. На виконання зазначеного Закону вже переважна більшість обласних рад прийняли Перспективні плани формування спроможних громад. Утворено біля 80 спроможних громад, перші вибори органів місцевого самоврядування яких призначено на 25.10.2015 року. Процес добровільного об'єднання громад триває.

За цих умов вважаємо неприйнятною законодавчу ініціативу народних депутатів, які зареєстрували проект Закону про визнання таким, що втратив чинність, Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад" (реєстр. № 2067а від 12.06.2015 р.). Відповідно до пояснювальної записки до цього Законопроекту, його автори вважають, що:

1. Законом та нормативно-правовими актами на його виконання встановлений такий механізм об'єднання, який порушує принцип добровільності об'єднання.

Однак остаточне рішення про об'єднання цілком добровільно приймають відповідні сільські, селищні, міські ради територіальних громад на основі передбачених Законом громадських обговорень.

2. Залучення представників органів місцевого самоврядування, органів самоорганізації населення та громадськості відповідних адміністративно-територіальних одиниць для розробки проекту Перспективного плану

здійснюється, відповідно до Закону, «у разі потреби» і, значить, недостатнім.

Однак розробка самого Перспективного плану – це суто технічне питання, а здійснюється воно з врахуванням обов'язкових, передбачених Законом і Методикою формування спроможних територіальних громад обговорень питань об'єднання в територіальних громадах і районних радах. Для цього в районах створені і діють робочі групи за широкої участі представників територіальних громад.

3. Існує проблема добровільності об'єднань територіальних громад, населення повинно хотіти такого об'єднання, натомість сільські голови скаржаться, що відчують тиск з боку виконавчої влади стосовно даного питання.

Висловлюючи це твердження, автори посилаються не на саме населення, а на сільських голів, частина яких є противниками об'єднання через суб'єктивні побоювання втратити роботу.

4. Об'єднання, що здійснюється за планом, який до того ж розробляється не самими громадами або їхніми представниками в органах місцевого самоврядування, а вищим керівництвом областей а priori є недобровільним.

Однак сільська, селищна, міська рада має право на основі настроїв населення прийняти рішення про об'єднання з іншими громадами в рамках Плану, поза рамками Плану або відмовитися від прийняття рішення про об'єднання, і в цьому полягає добровільність.

5. Об'єднання територіальних громад є недобровільним. Фактично це закріпачення селян, які не матимуть реальної змоги вийти із таких об'єднань. Що стосується малих сільрад, то в результаті кожне п'яте село просто буде забуте і знищене. Адже там, де немає сільради – там немає села.

Однак сьогодні існують тисячі сільських і міських рад які об'єднують по декілька населених пунктів, переважно сіл. Таким чином, більшість сіл в Україні і тепер не мають власних сільських рад, але продовжують існувати і функціонувати там, де є не стільки сільрада, стільки робота для працездатних селян. Що ж до знелюднення та зникнення окремих сіл, то воно відбувається незалежно від наявності та відсутності там сільрад у рамках загальносвітових процесів глобалізації, розвитку сільськогосподарських технологій, що обмежують потребу робочої сили в аграрному виробництві.

6. *Гостро постає питання доступності населення об'єднаних громад до адміністративних, медичних послуг тощо. Такі утворення віддаляють органи місцевого самоврядування від громадян.*

Однак ці послуги сьогодні надаються громадянам не на рівні сільських рад, а на рівні району. За Концепцією реформи місця нанесення таких послуг, крім стаціонарного лікування, переносяться з районного рівня на рівень спроможних громад, тобто не віддаляються, а наближаються до населення сільської місцевості.

7. *Внаслідок пропонованого об'єднання територіальних громад обмежується доступ мешканців сіл, селищ до публічних послуг (вчинення нотаріальних дій, реєстрація актів цивільного стану, посвідчення довіреностей, отримання різних довідок, тощо), сільські громади позбавляються самоврядного статусу (центр прийняття рішень переміщується в іншу громаду), права обирати сільського голову як лідера громади.*

Однак для вчинення зазначених дій у селах, що позбавляються сільських рад, запроваджується посада старости. Передбачено, що він обирається населенням села на загальних виборах, що є, фактично, обранням лідера села. Так само центр прийняття рішень нікуди з громади не переміщується – просто громада збільшується в розмірах.

8. *Громада позбавляється цивільної правосуб'єктності щодо належного їй комунального майна, усувається від процесу регулювання земельних відносин.*

Насправді населення села, що втрачає власну сільраду, не лише не втрачає комунального майна та права регулювання земельних відносин. Воно залишається у складі корпоративних власників свого комунального майна і стає корпоративним власником комунального майна інших населених пунктів, що увійшли до складу спроможної громади. А депутати відповідної ради від села беруть участь у вирішенні земельних питань як свого села, так і всієї спроможної громади.

9. *Це відбувається в умовах, коли не завершено інвентаризацію земель, значна частина мешканців сіл не має оформленого права власності на землю і майно, переважна частина сіл, селищ не мають генпланів свого розвитку.*

Саме слабкістю, неспроможністю теперішніх сільських громад і спричинено незавершеність інвентаризації земель, оформлення прав на землю, відсутність генпланів. Створення об'єднаних, тобто спроможних

громад дозволить їм перенести місця вирішення питань інвентаризації, оформлення прав на землю на рівень громад та забезпечить ресурсну основу для розробки і прийняття необхідної містобудівної документації.

Таким чином, законопроект «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад"» (реєстр. № 2067а від 12.06.2015 р.) базується на хибних висновках і спрямований на демонтаж реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади взагалі.

Асоціація міст України пропонує зняти зазначений законопроект з розгляду.

Виконавчий директор Асоціації

М.В.Пітцик